

Brīvo vilku dzīve – slimnīcā apārstē,

- LINDA KILEVICA
- LIENA RIMKUS
- AGRITA MANIŅA

Pāri 1800 reizēm pērn cilvēki Liepājā zvanījuši pašvaldības policijai, redzot pilsētā sabiedriskā vietā gulošas personas. Ne jau smaga darba nogurums nogāz dziļā miegā uz soliņiem, parkos un kāpņu telpās. Nesenais lēmums slēgt Nakts patversmes zemāko līmeni, kur drīkstēja pārnakšņot cilvēki, kas lietojuši apreibinošas vielas, raisa bažas, ka iereibuši bezpajumtnieki vēl lielākā skaitā radīs apgrūtinājumu un papildu riskus. Trauksmi par iereibušu pacientu apdraudējumu ceļ arī Liepājas Reģionālās slimnīcas (LRS) mediķi.

Kājām pāriet nav spējīgi

Liepājas pašvaldības policija (LPP) ik mēnesi nogādā atskurbtuvē 110 līdz 120 cilvēkus, pastāsta LPP priekšnieks Uldis Novickis. "Liela daļa ir pazīstami regulārie apmeklētāji. Mēs labi zinām, ka viņiem nav ne māju, kurp nogādāt, ne arī tādu veselības problēmu, lai viņus uzņemtu slimnīcā. Ir arī tie, kurus turp aizved Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests (NMPD), un pēc tam seko zvans, ka cilvēkam nav jāuzturas slimnīcā, tāpēc jāgādā prom, lai netraucē," viņš saka.

U. Novickis piekrīt, ka lielā mērā tā ir transporta pakalpojumu sniegšana. Vai tā tam būtu jābūt? "Bet ko tad citu? Kājām pāriet viņi nav spējīgi. Guļot kaut kur pilsētā, viņi rada draudus savai drošībai un neestētisku skatu. Ļoti labi, ka ir biedrība "Agape". Kad pirms vairākiem gadiem pateica to, ka dzeršana un piedzeršanās, gulēšana sabiedriskā vietā nav pārkāpums, bet slimība, mēs vairs viņus nevarējām vest uz īslaicīgās aiztu-

rēšanas vietu, kur viņi diezgan bieži bija kā administratīvie pārkāpēji. Tad pilsētas vadība pieņēma lēmumu, ka atskurbināšanas pakalpojumu sniegs "Agape", viņš skaidro.

Vietu, kur policisti "uzlasa" iereibušos, ir daudz un dažādas. "Gulēšana jau uzņāk tajā brīdī, kad nabaga novārdzinātais organisms vairs nespēj cīnīties ar kārtējo alkohola devu vai pagurumu. Citreiz viens otrs paliek guļam pie zupas virtuves, sociālo pakalpojumu sniegšanas vietām, pagrabā, sētā, parkā aiz krūmiem," uzskaita U. Novickis. Klienti ir cilvēki pat no 20 gadu vecuma, bet visus vienojot tas, ka viņi izskatās vecāki par saviem gadiem.

Pirms ieteikt vērsties Sociālajā dienestā, atbrīvojoties no atkarībām un sakārtot savu dzīvi, esot jānovērtē, vai cilvēks tobrīd spēj saprast viņam sacīto, norāda U. Novickis. "Protams, daudziem ir teikts un ieteikts, bet viņi nevēlas to disciplīnu, kas sagaida. Tā liekas par grūtu. Labāka ir brīvā vilka dzīve," viņš pauž.

Dienvidkurzemes novadā katrā apdzīvotā vietā ir savi patstāvīgie atskurbtuves klienti, saka pašvaldības policijas priekšniece Ieva Ilstere. "Viņus, izvērtējot apstākļus, nogādājam mājās, nevis uz atskurbtuvi. Uz atskurbtuvi nogādāto skaits mēnesī nav liels – vien dažī cilvēki," viņa pastāsta. Arī Dienvidkurzemes pašvaldība noslēgusi līgumu ar fondu "Agape". I. Ilstere neuzskata, ka pārāk iereibušu cilvēku atrašanās sabiedriskās vietās novadā būtu liela problēma. "Protams, viņi mēdz būt, tā nav izskaužama problēma. Vai alkohola lietošana sabiedriskās vietās ir palielinājusies, grūti pateikt. Ja ir, tad minimāli," viņa norāda.

Nemodiniet gulošo

U. Novickis pieļauj, ka varbūt pie jauniešiem noteikumiem

Liepājas pašvaldības policijas darbinieki ir apmācīti tikt galā ar iereibušiem un agresīviem cilvēkiem. "Zvaniet mums vai NMPD, kurš numurs pirmais trāpās," iedzīvotājus mudina policijas priekšnieks Uldis Novickis.

daļa sapratīs – ja man nav, kur palikt, tad šodien dzeršu mazāk. Ja bezpajumtnieki būs kāpņu telpās, pagrabos, svešos īpašumos, policija dosies uz visiem šādiem izsaukumiem. Ja ir izdarīts pārkāpums, bijuši draudi vai huligāniski izgājieni, tad vedīs uz aizturēšanas telpām, tikai izsaucējam jābūt klāt līdz galam un jāuzraksta iesniegums.

Pašiem iet klāt un modināt gulošo bezpajumtnieku nevajag, iesaka LPP priekšnieks. Nevar zināt, kāda būs reakcija, nav zināms, kas viņam ir rokā, – varbūt stikla gabals.

ATSKURBTUVĒ NOGĀDĀTO SKAITS

	2021	2022	2023	2024
Atskurbtuve	1055	1129	1353	354
No LRS uz atskurbtuvi	22	40	43	17

AVOTS: LIEPĀJAS PAŠVALDĪBAS POLICIJA

Ko varētu darīt, lai pārrautu šo apburto loku "soliņš–slimnīca–atskurbtuve–soliņš"? U. Novickis domā, ka tad būtu jābūt īpašai valsts atbalstītai programmai, kurā ar šiem cilvēkiem kopā būtu mentors 24 stundas diennaktī un izvērtētu, ko likt darīt, kas katram vairāk interesē. "Kaut gan – viņi ļoti labi zina, uz kuriem aiziet, – gan uz

draudzi, gan palīdzības centru. Tajā brīdī ir eņģeļi. Viņiem ir ļoti labas aktiera dotības, sagatavoti stāstiņi, kurus policijas darbinieki jau zina no galvas," viņš norāda.

Kurš gribēs dzert, vienmēr atradis iespēju, U. Novickis komentē plānotos alkohola tirdzniecības ierobežojumus. "Rodas bažas par nelegālo tirgošanos. >>

ES DOMĀJU TĀ: KĀ MAZINĀT DZERŠANU?

Nikolajs Duršis – pensionārs:
– Ja cilvēks pats negribēs un sevi nesāpēs rokās, tad viņš no

alkohola vajā netiks. Mani audzināja kā godīgu cilvēku, kurš zina robežas, un tā audzināju arī savus bērnus, ka dzeršana nav laba. Zinu cilvēkus, kas ārstējušies, bet tik un tā pēc laika atkal sāk lietot alkoholu. Zinu vienu, kurš katru dienu bez izņēmuma izdzēra vismaz 200 gramus šņabja. Sagaidīja pensiju un tūlīt nomira ar sirdi. Ja nav rakstura, dzeršanu neatmetīs.

Lauris – liepājnieks:
– Droši vien tas nav iespējams. Kas gribēs dzert, to darīs,

neskatoties ne uz ko. Ik pēc laika Latvijā atkal un atkal izdomā un ievieš kaut kādus jaunus ierobežojumus, kas saistīti ar alkohola tirdzniecību, lietošanu. Bet vai tie tiešām ir iemesls, lai dzertu mazāk? Alkoholu lieto tieši tikpat, un patērētais daudzums nesamazinās. Ierobežojumi pie skaidra prāta nevedīs.

Lāsma Logutova – sociālā darbiniece:
– Varbūt tik daudz dzer, jo jūtas savā dzīvē nelaimīgi?

Nepiepildīti. Tad alkohols ir kā mierinājums, lai dvēsele neraudātu. Alkohols nomāc sāpes. Taču – vai tad bagātie arī nedzer? Dzer, protams. Domāju, ja cilvēkiem dzīvē būtu kaut kādas intereses, aizrautība, tad nevajadzētu alkoholu. Patiesa personīgā interese par kaut ko nomāktu, aizvietotu dzeršanas kāri. Ja ir interese par dzīvi, tad atkarība paliek otrajā plānā.

Reinis Bahs – durbenieks:
– Jau kopš seniem laikiem dzeršana ir pastāvējusi un nesusi postu.

Par to rakstījis gan Merķelis, gan Blaumanis. Dzēra kā Ulmaņa, tā padomju laikos. Kaut kas ir jādara, lai dzeršanu ierobežotu, bet šādi centieni nemaz nepatīk alkohola ražotājiem, tirgotājiem. Varbūt tiešām labi un iedarbīgi piemēri, kā mazināt dzeršanu, būtu jāmeklē kaimiņvalstīs: Lietuvā, Somijā, Zviedrijā u.c. Tad mēs paņemtu viņu labāko pieredzi.

Jeļena Pelīha – strādā:
– Agrāk domāju, ka dzer tikai Ukrainā, bet nu redzu,

ka arī Latvijā patērē daudz alkohola... Algas te nav lielas, bet tik un tā daudzi pērk un dzer. Šaubos, vai dzeršanu kaut kā var mazināt. Grūti saprast, kas ir dzeršanas iemesli. Kaut ko tiešām efektīvu izdomāt un būtiski samazināt alkohola patēriņu nav iespējams.